

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar (SOU 2013:64)

Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64)

Sammanfattning

Kommitténs delbetänkande innehåller förslag på regelförändringar i två frågor på arbetslöshetsförsäkringens område. Det handlar om reglerna för samordning av pension och arbetslöshetsersättning och om regler om förtroendevaldas ställning i arbetslöshetsförsäkringen. Förslagen på regelförändringar är motiverade av ett behov av att bättre anpassa arbetslöshetsförsäkringen till det allmänna pensionssystemet och det önskvärda i att fler äldre deltar längre i arbetslivet samt att i lag klargöra att förtroendeuppdrag inte kan jämföras med förvärvsarbete i försäkringen.

Saco ställer sig positiv till förslaget om att bättre anpassa reglerna om samordning av pension och arbetslöshetsersättning och anser att förslaget leder till ett tydligare och flexiblere regelverk.

Vad avser förtroendevaldas ställning i arbetslöshetsförsäkringen så innebär förslagen både förbättringar och försämringar från individens synvinkel. Utgångspunkten att förtydliga förtroendevaldas ställning och därmed reducera en rad tillämpningssvårigheter ser dock Saco som något positivt.

Pensionärers ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen

Enligt kommittén finns det ett behov av att bättre anpassa reglerna för samordning av pension och arbetslöshetsersättning eftersom det nuvarande regelverket i flera avseenden leder till svårigheter.

Förslaget innebär att samordningen av pension och arbetslöshetsersättning bara sker när den enskilde får pension utbetald. Det är något som Saco ställer sig bakom.

Med de nuvarande reglerna finns det en risk att äldre personer som helt eller delvis ångrar sitt pensionsbeslut efter pensionering undviker att återgå i arbete på grund av sämre ekonomiska villkor vid en eventuell arbetslöshet. Saco stöder förslaget som innebär att återkallat pensionsuttag får genomslag även i arbetslöshetsförsäkringen så att den sökande kan uppbära full arbetslöshetsersättning.

Tiina Kangasniemi
Samhällspolitiska
avdelningen
08-613 48 06
tiina.kangasniemi@saco.se

Sveriges akademikers
centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

Liksom kommittén, anser Saco att det är viktigt att vara observant på ett potentiellt överutnyttjande. De föreslagna kontrollåtgärderna är viktiga, så att inte ersättning betalas ut till sökande som inte har någon avsikt att stå till arbetsmarknadens förfogande. Sannolikt handlar dock detta om ett mycket begränsad antal individer.

Vad gäller övergångsbestämmelsen anser Saco att även arbetssökande som är inne i en ersättningsperiod och sedan tidigare återkallat sitt pensionsuttag, eller senare återkallar pensionsuttaget, ska omfattas av de nya bestämmelserna. Dagens regler leder ofta till kännbara, och ologiska konsekvenser för dessa personer och det är därför angeläget att de föreslagna reglerna kan tillämpas snarast möjligt.

Förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen

Till skillnad från den lösning som föreslogs i SOU 2011:54 är det kommitténs utgångspunkt att *inte* jämställa förtroendeuppdrag med förvärvsarbete. Principer som likabehandling och förutsägbarhet är centrala för välfärdssystemens legitimitet bland medborgarna. Mot bakgrund av detta är det rimligt att utformningen av regelverket har en hög grad av neutralitet för olika utfall på så sätt att det inte ska innebära en förhöjd ekonomisk risk att engagera sig i ett förtroendeuppdrag. Möjligheten att engagera sig i förtroendeuppdrag är en viktig princip i en demokrati, vilket också utredningen framhåller.

Saco ser det därför som angeläget att tid då man har varit ledig för förtroendeuppdrag ska ligga till grund för såväl inkomstberäkning som normalarbetstidsberäkning och att detta också är pensionsgrundande. Saco anser att kommitténs förslag här är tydligt och lätt att tillämpa. Det är rimligt att det endast är en lagstadgad rätt till ledighet för uppdrag som avses. För deltidsarbetande med omfattande förtroendeuppdrag leder dock förslagen till försämrade villkor. Arbetslöshetsersättningen beräknas då enbart utifrån deltidsanställningen, och en ev. tjänstledighet därifrån. Eftersom det sannolikt är svårt för en arbetslös att få en heltidsanställning om han eller hon samtidigt har ett omfattande förtroendeuppdrag, bör de nya reglerna också kompensera för detta.

Även om Saco ställer sig bakom förslaget om att inte likställa förtroendeuppdrag med förvärvsarbete så är det värt att poängtera att arbetslösas incitament att ta förtroendeuppdrag potentiellt reduceras något som en följd av förslagen, eftersom det inte finns något underliggande förvärvsarbete. Villkoren för arbetslösa försämras för

dessa individer. Eftersom unga och utrikesfödda är överrepresenterade i denna grupp strider det mot ambitionen om att alla ska ha samma förutsättningar att åta sig och fullgöra ett förtroendeuppdrag. Saco ser detta som problematiskt.

Slutligen efterlyser Saco klarlägganden och tydligare skrivningar när det gäller vad som avses med hindertid och överhoppningsbar tid för arbetslösa med förtroendeuppdrag.

Svar från Saco-förbunden SULF, Sveriges läkarförbund och Jusek finns bifogat detta remissvar.

Sveriges akademikers centralorganisation
Med vänliga hälsningar

Robert Boije

Thomas Andrén